

**Raport o sytuacji ekonomiczno – finansowej
Samodzielnego Publicznego Zakładu
Opieki Zdrowotnej
Szpital Psychiatryczny
Toszek
za 2023 rok**

Toszek, kwiecień 2024 r.

Spis treści

Wprowadzenie

1. ANALIZA SYTUACJI EKONOMICZNO – FINANSOWEJ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ ZA 2023 ROK..... 4

- 1.1. Analiza wskaźnikowa samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej 4**
  - 1.1.1. Wskaźniki zyskowności ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - 1.1.2. Wskaźniki płynności 5
  - 1.1.3. Wskaźniki efektywności 7
  - 1.1.4. Wskaźniki zadłużenia.....9

- 1.2. Ocena wskaźnikowa sytuacji ekonomiczno–finansowej samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok 2023 .....10**

- 1.3. Podsumowanie analizy sytuacji ekonomiczno -finansowej podmiotu leczniczego za 2023 rok 11**

PROGNOZA SYTUACJI EKONOMICZNO – FINANSOWEJ NA KOLEJNE TRZY

LATA OBROTOWE (2024, 2025, 2026) WRAZ Z OPISEM PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ ..17

Założenia makroekonomiczne.....17

- 2.3. Prognoza bilansu na lata 2024, 2025 i 2026 .....20**

- 2.3.1. Prognoza kształtowania się wielkości zobowiązań wymagalnych w latach 2024, 2025 i 2026 21

- 2.4. Prognoza wartości wskaźników ekonomiczno - finansowych wraz z podsumowaniem wyników prognozy wskaźnikowej projekcji sytuacji ekonomiczno – finansowej na lata 2024, 2025,2026 .....22**

- 2.5. Podsumowanie prognozy 23**

3. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZDARZENIACH MAJĄCYCH WPŁYW NA SYTUACJĘ EKONOMICZNO – FINANSOWĄ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ 23

Ocena sytuacji Szpitala ..... Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Wprowadzenie

Art. 53a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991) zobowiązuje kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej do sporządzenia i udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej raportu o sytuacji ekonomiczno-finansowej zakładu w terminie dwóch miesięcy od dnia upływu terminu do sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego.

Niniejszy raport składa się z trzech podstawowych elementów:

- **analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej** za 2023 rok
- **prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej** na lata 2024-2026 wraz z opisem założeń,
- **informacji o istotnych zdarzeniach** mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Analiza i prognoza opierają się na wskaźnikach ekonomiczno-finansowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 832). Zgodnie z ww. rozporządzeniem, wartościom wskaźników w kolejnych latach, zarówno bazowym, jak i prognozowanych, przyporządkowano ocenę punktową.

Raport został przygotowany na podstawie sprawozdania finansowego za 2023 rok, które wykazuje stratę netto w wysokości (-) **6 148 984,16**.

1. ANALIZA SYTUACJI EKONOMICZNO – FINANSOWEJ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ ZA 2023 ROK

1.1. Analiza wskaźnikowa samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej

Wskaźniki zyskowności określają zdolność podmiotu do generowania zysku, a zatem ekonomiczną efektywność działalności.

Wskaźnik zyskowności netto (%) pokazuje jaką część przychodów stanowi odnotowany zysk lub strata. W ten sposób jest określona efektywność gospodarki finansowej w odniesieniu do relacji przychody ogółem – koszty ogółem podmiotu.

Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%) określa ekonomiczną efektywność działania podmiotu, z uwzględnieniem działalności podstawowej oraz pozostałej działalności operacyjnej.

Wskaźnik zyskowności aktywów (%) informuje o wielkości zysku lub straty przypadającej na jednostkę wartości zaangażowanych w podmiocie aktywów, czyli wyznacza on ogólną zdolność aktywów podmiotu do generowania zysku.

Wskaźnik zyskowności netto w roku 2023 wyniósł -7,17 %, co oznacza, że jedna złotówka przychodu ze sprzedaży ogółem generuje 7,17 groszy straty netto; zyskowność netto jednostki poprawiła się w porównaniu do roku poprzedniego, wartość wskaźnika jest wyższa o 2,7% (wartość na koniec 2022 roku: - 9,91%).

Wskaźnik zyskowności z działalności operacyjnej wyniósł -5,65 %, co oznacza, że jedna złotówka przychodu ze sprzedaży podstawowej i pozostałej operacyjnej generuje 5,65 groszy straty netto z działalności operacyjnej.

Wskaźnik zyskowności aktywów w roku 2023 wyniósł -11,96 % co oznacza, że jedna złotówka zaangażowanego majątku generuje 11,96 groszy straty netto.

Odnotowana w roku 2023 strata netto jest nie tylko niższa nominalnie niż wygenerowana w roku poprzednim, lecz także pozostaje w dużo lepszej relacji do przychodów i aktywów, których wartość z kolei znacząco wzrosła. Wszystkie wskaźniki zyskowności za 2023 rok wykazują więc wartość ujemną ze względu na poniesioną stratę, jakkolwiek widoczna jest poprawa ich wartości.

Dane do obliczeń wskaźników zyskowności	
wynik netto	-6 148 984,16
wynik z działalności operacyjnej	-4 842 205,20
przychody netto ze sprzedaży produktów	83 603 811,11
przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	1 959,40
pozostałe przychody operacyjne	2 141 156,80
przychody finansowe	26 478,70

średni stan aktywów			51 406 432,75	
Wskaźnik zyskowności netto (%)				
	Wynik netto X 100%) / (Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów + pozostałe przychody operacyjne + przychody finansowe)		wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,0%	0	-7,17 %	0
2	od 0,0% do 2,0%	3		
3	powyżej 2,0% do 4,0%	4		
4	powyżej 4%	5		
Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)				
	Wynik z działalności operacyjnej X 100%) / (Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów + pozostałe przychody operacyjne)		wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,0%	0	-5,65 %	0
2	od 0,0% do 3,0%	3		
3	powyżej 3,0% do 5,0%	4		
4	powyżej 5%	5		
Wskaźnik zyskowności aktywów (%)				
	Wynik netto X 100%) / Średni stan aktywów gdzie średni stan aktywów to suma aktywów razem na koniec poprzedniego roku obrotowego i aktywów razem na koniec bieżącego roku obrotowego podzielona przez 2		wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,0%	0	-11,96 %	0
2	od 0,0% do 2,0%	3		
3	powyżej 2,0% do 4,0%	4		
4	powyżej 4%	5		

1.1.1. Wskaźniki płynności

Wskaźniki płynności określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań krótkoterminowych, ocenia się ją na podstawie relacji aktywów obrotowych do zobowiązań i rezerw krótkoterminowych. Pożądanym stanem jest możliwość pokrycia wszystkich zobowiązań wymaganych w krótkim okresie.

UWAGA: oceniając płynność na podstawie wskaźników zdefiniowanych w rozporządzeniu należy brać pod uwagę konstrukcję wzoru - do wyliczenia wskaźnika przyjmuje się bowiem wartość rezerw krótkoterminowych oraz zobowiązań krótkoterminowych, których termin zapłaty wynosi **do 12 miesięcy od dnia bilansowego** (czyli np., 12 rat kredytu czy 12 miesięcy wypłaty nagród jubileuszowych) – w odniesieniu do **aktualnego na dzień bilansowy** stanu środków pieniężnych na rachunkach bankowych oraz należności za **jeden miesiąc**.

Wskaźnik bieżącej płynności informuje o możliwości podmiotu do terminowego regulowania zobowiązań krótkoterminowych w oparciu o aktywa bieżące.

Wskaźnik szybkiej płynności określa zdolność podmiotu do spłacania zobowiązań krótkoterminowych najbardziej płynnymi aktywami, tj. krótkoterminowymi należnościami i aktywami finansowymi.

Wskaźniki płynności finansowej w 2023 roku wynosiły odpowiednio 0,43 i 0,42. Utrzymują się na tym samym poziomie co w roku poprzednim i są poniżej poziomu punktowanego według rozporządzenia tj. 0,6. Bezpieczna wartość wskaźników płynności dla podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń stacjonarnych powinna kształtować się w granicach 0,80 – 1,00. Widocznym efektem utrzymujących się niskich wartości wskaźników płynności są zobowiązania wymagalne.

Dane do obliczeń wskaźników płynności			
	aktywa obrotowe		11 548 702,40
	należności krótkoterm. z tyt. dostaw i usług o okresie spłaty powyżej 12 m-cy		0,00
	krótkoterminowe rozliczenia między okresowe (czynne)		84 375,56
	zobowiązania krótkoterminowe		24 904 948,39
	zobowiązania z tytułu dostaw i usług okres wymagalności powyżej 12 miesięcy		0,00
	rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe		1 732 358,00
	zapasy		393 794,24
Wskaźnik bieżącej płynności			
	Aktywa obrotowe - należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (czynne)) / (Zobowiązania krótkoterminowe - zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy + rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe)	wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena	

1	poniżej 0,6	0	0,43	0
2	od 0,6 do 1,00	4		
3	powyżej 1,00 do 1,50	8		
4	powyżej 1,50 do 3,00	12		
5	powyżej 3,00 lub jeżeli zobowiązania krótkoterminowe = 0 zł	10		
Wskaźnik szybkiej płynności				
	(Aktywa obrotowe - krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (czynne) - zapasy) / (Zobowiązania krótkoterminowe - zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy + rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe) należności		wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,5	0	0,42	0
2	od 0,5 do 1,00	8		
3	powyżej 1,00 do 2,50	13		
4	powyżej 2,50 lub jeżeli zobowiązania krótkoterminowe = 0 zł	10		

1.1.2. Wskaźniki efektywności

Wskaźniki te opisują efektywność przyjętej polityki zarządzania przepływami pieniężnymi, tzn. mogą sygnalizować ryzyko utraty płynności finansowej przez jednostkę. Optymalną jest sytuacja, gdy wskaźnik rotacji zobowiązań jest wyższy lub równy wskaźnikowi rotacji należności.

Wskaźnik rotacji należności (w dniach) z tytułu dostaw i usług określa w ciągu ilu dni następuje spływ należności z tytułu wykonania świadczeń zdrowotnych oraz pozostałej działalności. Im wyższy poziom wskaźnika, tym szpital ma większe trudności ze ściąganiem swoich należności, co może obniżyć zdolność do terminowego regulowania zobowiązań. W szpitalu ok. 95% należności z tytułu dostaw i usług dotyczy należności NFZ.

Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach) określa okres, jaki jest potrzebny szpitalowi do spłacenia swoich zobowiązań krótkoterminowych. Zbyt wysoka wartość wskaźnika może świadczyć o trudnościach podmiotu w regulowaniu swoich bieżących zobowiązań.

Wskaźnik rotacji należności w dniach w roku 2023 wyniósł 23 dni co oznacza, że przeciętny okres wpływu należności do szpitala wyniósł 23 dni. Wskaźnik rotacji zobowiązań krótkoterminowych w dniach w roku 2023 wyniósł 19 dni co oznacza, że zobowiązania krótkoterminowe były regulowane średnio co 19 dni.

Porównanie szybkości obrotu należnościami w dniach z rotacją zobowiązań w dniach wskazuje na szybszą spłatę zobowiązań niż wpływ należności. Wpływ należności z tytułu dostaw i usług uległ skróceniu o około 2 dni w stosunku do roku ubiegłego, również zobowiązania regulowane są w krótszych terminach niż w roku ubiegłym o około 4 dni. Wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zobowiązaniami bieżącymi i spadły w stosunku do roku ubiegłego o około ok. 22%.

Dane do obliczeń wskaźników efektywności				
	średni stan należności z tytułu dostaw i usług			5 296 502,04
	przychody netto ze sprzedaży produktów			83 603 811,11
	przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów			1 959,40
	średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług			4 438 619,05
Wskaźnik rotacji należności w dniach				
	Średni stan należności z tytułu dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)) / (Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów)		wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 45 dni	3	23	3
2	od 45 dni do 60 dni	2		
3	od 61 dni do 90 dni	1		
4	powyżej 90 dni	0		
Wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach				
	(Średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)) / (Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów)		wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	do 60 dni	7	19	7
2	od 61 dni do 90 dni	4		
3	powyżej 90 dni	0		

1.1.3. Wskaźniki zadłużenia

Stabilność finansowa podmiotu zależy w dużym stopniu od poziomu jego zadłużenia, tj. optymalnej struktury pasywów. Przyjęte do oceny spzoz wskaźniki określają relację zadłużenia podmiotu odpowiednio do aktywów oraz kapitału własnego jednostki. Do analizy przyjmuje się zarówno kapitał obcy krótkoterminowy, determinujący płynność finansową, jak i długoterminowy, w tym także obowiązkowe rezerwy oraz bezpieczne narzędzia wsparcia rozwoju jednostki jak kredyty i pożyczki inwestycyjne.

Wskaźnik zadłużenia aktywów (%) informuje o stopniu finansowania aktywów kapitałami obcymi. Zbyt wysoka wartość wskaźnika podważa wiarygodność finansową podmiotu.

Wskaźnik wypłacalności informuje o tym, ile razy zobowiązania są większe od kapitałów własnych. Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na możliwość utraty zdolności do regulowania przez podmiot zobowiązań.

Wskaźnik zadłużenia w roku 2023 wyniósł 69,49 % co oznacza, że zobowiązania ogółem stanowiły ok 69,49 % aktywów ogółem.

Dane do obliczeń wskaźników zadłużenia				
	zobowiązania długoterminowe		5 282 290,13	
	zobowiązania krótkoterminowe		24 904 948,39	
	rezerwy na zobowiązania		5 306 025,00	
	aktywa razem		51 074 796,18	
	fundusz własny		- 3 262 566,37	
Wskaźnik zadłużenia aktywów (%)				
	Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania) x 100% / Aktywa razem		wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 40%	10	69,49 %	3
2	od 40% do 60%	8		
3	powyżej 60% do 80%	3		
4	powyżej 80%	0		
Wskaźnik wypłacalności				
	Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania) / Fundusz własny		wartość wskaźnika	ocena punktowa według rozporządzenia MZ
lp.	przedziały wartości	ocena		

1	od 0,00 do 0,50	10		
2	od 0,51 do 1,00	8		
3	od 1,01 do 2,00	6	-10,88	0
4	od 2,01 do 4,00	4		
5	powyżej 4,00 lub poniżej 0,00	0		

1.2. Ocena wskaźnikowa sytuacji ekonomiczno–finansowej samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok 2023

TABELA PODSUMOWUJĄCA WYNIKI OCENY SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ			
Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika	Ocena
1. Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności netto (%)	-7,17%	0
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-5,65%	0
	3) wskaźnik zyskowności aktywów (%)	-11,96%	0
	1. Razem:		0
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	0,43	0
	2) wskaźnik szybkiej płynności	0,42	0
	2. Razem:		0
3. Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (w dniach)	23	3
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	19	7
	3. Razem:		10
4. Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	69,49%	3
	2) wskaźnik wypłacalności	-10,88	0
	4. Razem:		3
Łączna wartość punktów			13

Wartość wskaźników ekonomiczno-finansowych na koniec kolejnych analizowanych okresów jest porównywalna, a ocena uzyskana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 roku w sprawie wskaźników niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej wynosi **13 punktów na 70 możliwych do osiągnięcia**.

Analiza wartości mierników sytuacji ekonomiczno-finansowej jednostki wskazuje na **nieznaczną poprawę rentowności jednostki**, co rokuje na przyszłą poprawę parametrów płynnościowych. Z punktu widzenia bezpieczeństwa finansowego jednostki i jej bieżącej wypłacalności znaczenie ma bowiem przede wszystkim stabilna płynność finansowa. Dla jej przywrócenia koniecznym jest uzyskanie i utrzymanie wyniku finansowego co najmniej na poziomie straty nie przekraczającej wartości amortyzacji. Aktualnie istotnym jest fakt nie pogorszenia wskaźników w tym obszarze oceny.

1.3. Podsumowanie analizy sytuacji ekonomiczno -finansowej podmiotu leczniczego za 2023 rok

Poniżej przedstawiono analizę przychodów i kosztów jednostki na koniec 2023 roku w porównaniu do danych za 2022 rok.

Wyszczególnienie	2022 rok	2023 rok	dynamika 2023/2022
1.	2.	3.	4.
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	60 970 109,18	84 044 703,24	137,85%
świadczenia opieki zdrowotnej finansowane przez NFZ	58 305 859,45	80 958 376,23	138,85%
pozostała działalność lecznicza	123 027,25	852 376,14	692,84%
przychody pozostałe	2541222,48	2 233 950,87	87,91%
B. Koszty działalności operacyjnej	67 820 920,58	89 728 635,63	132,30%
I. Amortyzacja	945 395,90	1 472 386,14	155,74%
II. Zużycie materiałów i energii	10 657 577,24	15 418 082,49	144,67%
III. Usługi obce	4 595 569,51	6 117 501,98	133,12%
IV. Podatki i opłaty	1 001 774,81	1 173 220,61	117,11%
V. Wynagrodzenia	41 595 441,46	54 014 191,22	129,86%
VI. Ubezpieczenia społ. i inne świad.	8 936 464,34	11 416 964,61	127,76%
VII. Pozostałe koszty rodzajowe	85 613,11	114 353,92	133,57%
VIII. Wartość sprzedanych materiałów	3 084,21	1 934,66	62,73%
C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B)	-6 850 811,40	-5 683 932,39	82,97%
D. Pozostałe przychody operacyjne	2 861 056,80	2 141 156,80	74,84%
E. Pozostałe koszty operacyjne	1 532 841,96	1 299 429,61	84,77%
F. Zysk (strata) z dział. operacyjnej (C+D-E)	-5 522 596,56	-4 842 205,20	87,68%
G. Przychody finansowe	52 885,43	26 478,70	50,07%
H. Koszty finansowe	797 419,95	1 333 257,66	167,20%
I. Zysk (strata) brutto (F+G-H)	-6 267 131,08	-6 148 984,16	98,11%
J. Podatek dochodowy		0	
K. Zysk (strata) netto (I-J)	-6 267 131,08	-6 148 984,16	98,11%
PRZYCHODY RAZEM	63 884 051,41	86 212 338,74	134,95%
KOSZTY RAZEM	70 151 182,49	92 361 322,90	131,66%

Wynik finansowy na koniec 2023 roku wyniósł (-) 6 148 984,16 zł i jest on nominalnie porównywalny do uzyskanego w poprzednim roku; w relacji do przychodów ze sprzedaży wynosi 7,32% (wynik roku poprzedniego: 10,28%), w relacji do łącznych przychodów wynosi 7,13% (wynik roku poprzedniego: 9,81%), co mimo straty netto oznacza poprawę ogólnej zyskowności jednostki na poziomie ok. 3 punktów procentowych.

Wynik ze sprzedaży, tj. różnica między przychodami z podstawowej działalności gospodarczej (działalność lecznicza i inna bezpośrednio z nią związana) wykonywanej przez jednostkę a kosztami tej działalności, wyniósł (-) 5 683 932,30 zł, tj. 6,76% przychodów ze sprzedaży. W porównaniu do

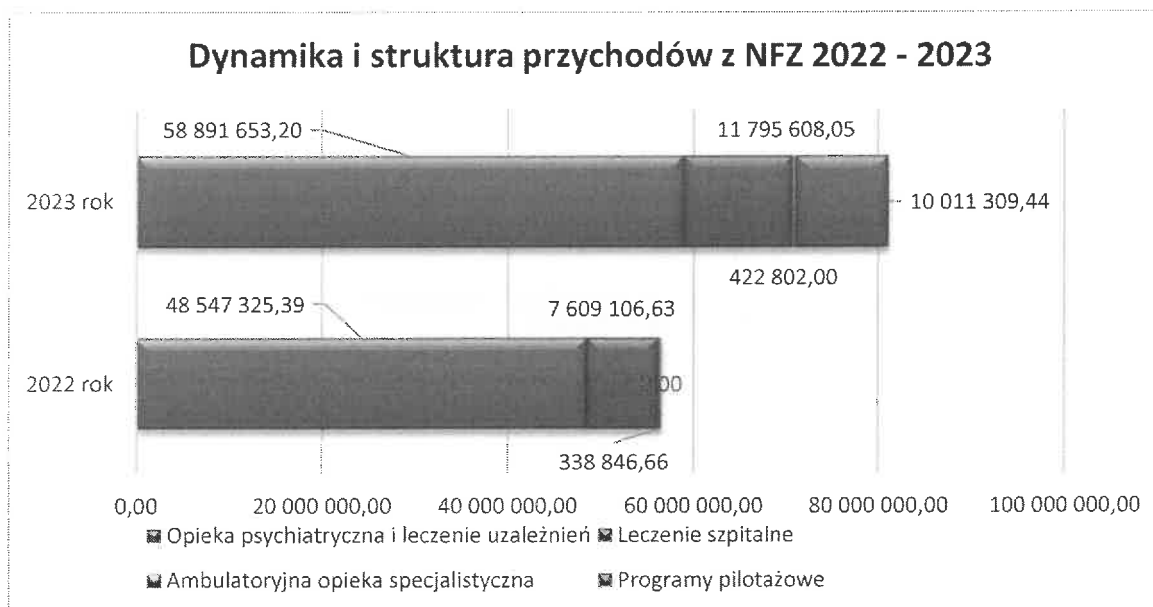
wyniku roku poprzedniego to nominalnie lepszy wynik o ponad 1,2 mln złotych i o 4,5 punktu procentowego, wskazując na poprawę rentowności prowadzonej działalności leczniczej.

Różnica między wartością obu wskaźników wynika z wysokich kosztów finansowych, które w minionym roku były o 67,20% wyższe niż rok wcześniej ze względu na utrzymujące się problemy z płynnością finansową oraz odsetki od zobowiązań kredytowych i wobec ZUS. Ta pozycja odnotowała najwyższą dynamikę roczną w ujęciu procentowym. Nominalnie najbardziej widoczną pozycją wzrostową w 2023 roku są **przychody ze sprzedaży, które były większe o ponad 23 mln złotych**. Równolegle koszty działalności operacyjnej wzrosły o prawie 22 mln złotych, czego skutkiem jest opisana wyżej poprawa rentowności sprzedaży.

Szczegółową analizę dynamiki i struktury przychodów uzyskanych w analizowanym okresie, w tym według rodzajów zakontraktowanych świadczeń na podstawie umów z Narodowym Funduszem Zdrowia, przedstawiono w kolejnej tabeli. Na wykresach przedstawiono także dynamikę poszczególnych kategorii przychodów w ujęciu graficznym.

Rodzaj/zakres świadczeń opieki zdrowotnej (według wartości umów zawartych i rozliczonych z NFZ*)	2022 rok	2023 rok	<i>Dynamika</i> 2023/2022
• Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	48 547 325,39	58 891 653,20	121,31%
Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	17 031 273,18	19 314 462,12	113,41%
Świadczenia w psychiatrii sądowej	15 051 370,43	19 221 072,40	127,70%
Świadczenia w zakresie detoksykacji, leczenia odwykowego i leczenia uzależnień	7 490 497,64	8 920 748,08	119,09%
Pozostałe świadczenia	8 974 184,14	11 435 370,60	127,43%
• Leczenie szpitalne	7 609 106,63	11 795 608,05	155,02%
Oddział chorób wewnętrznych	3 794 405,93	4 364 291,96	115,02%
Programy lekowe	3 814 700,70	7 431 316,09	194,81%
• Ambulatoryjna opieka specjalistyczna	338 846,66	422 802,00	124,78%
Badania endoskopowe (gastroskopia i kolonoskopia)	217 207,60	286 999,82	132,13%
Świadczenia w poradni gastroenterologicznej	121 639,06	135 802,18	111,64%
• Programy pilotażowe	0,00	10 011 309,44	x
Świadczenia ambulatoryjne i środowiskowe	0,00	383 827,59	x
Świadczenia stacjonarne (szpitalne)	0,00	9 617 130,85	x
Program „Dobry posiłek w szpitalu”	0,00	10 351,00	x
RAZEM	56 495 278,68	81 121 372,69	143,59%

*wartości rozliczonych umów według danych publikowanych przez NFZ www.nfz.gov.pl

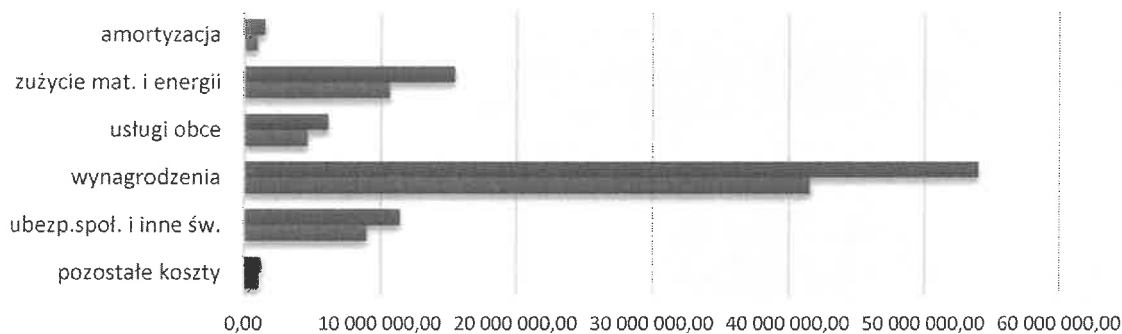

W analizowanym okresie widoczny jest **wzrost we wszystkich rodzajach udzielanych świadczeń**, a w przypadku najwyższej wartościowo umowy, tj. świadczeń w rodzaju *Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień*, przychód uzyskany w 2023 roku jest wyższy niż łączna wartość przychodów wypracowanych we wszystkich umowach w roku poprzednim. Łącznie we wszystkich zakresach tej umowy w stosunku do roku poprzedniego uzyskano przychody o ponad 10 mln zł wyższe (+20%). Obok nowych umów na *Programy pilotażowe*, obejmujących przede wszystkim udzielanie świadczeń opieki psychiatrycznej w ramach Centrum Zdrowia Psychicznego (+ 10 mln zł) oraz program *Dobry posiłek w szpitalu* (+ 10 tys. zł), zwiększyły się także przychody w ramach umowy leczenia szpitalnego o 4 mln zł (ponad 55%) i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej o 84 tys. zł.

Tak widoczny efekt wzrostowy jest skutkiem przystąpienia Szpitala do programu CZP, lecz także zwiększenia wartości pozostałych umów - zarówno w ujęciu ilościowym (wyższe wykonanie świadczeń, rozliczenie nadwykonań), jak i jakościowym (waloryzacja wartości punktów rozliczeniowych w umowach z NFZ). **Nie wszystkie ceny jednostkowe w umowach z płatnikiem zostały zwaloryzowane w sposób odpowiadający rzeczywistemu wzrostowi kosztów**, w szczególności kosztów wynagrodzeń pracowników medycznych oraz innych bezpośrednio z nimi powiązanych jak składki ZUS czy rezerwy na świadczenia pracownicze. Należy tu zaznaczyć, że od lipca 2023 roku wynagrodzenie bazowe do ustalenia wynagrodzeń zasadniczych pracowników podmiotów leczniczych wzrosło o 12,08% (tj. z 5 662,53 zł do 6 346,15 zł).

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowo dynamikę kosztów działalności operacyjnej w ujęciu rocznym.

Dynamika kosztów działalności operacyjnej 2022 - 2023

	pozostałe koszty	ubezpiec. społ. i inne św.	wynagrodzenia	usługi obce	zużycie mat. i energii	amortyzacja
■ 2023	1 289 509,19	11 416 964,61	54 014 191,22	6 117 501,98	15 418 082,49	1 472 386,14
■ 2022	1 090 472,13	8 936 464,34	41 595 441,46	4 595 569,51	10 657 577,24	945 395,90

■ 2023 ■ 2022

W zakresie **kosztów działalności operacyjnej** wykres uwidacznia wysoką dynamikę kosztów pracy, jakkolwiek sama struktura kosztów nie uległa znaczącej zmianie. Ze względu na specyfikę realizowanego rodzaju świadczeń dominującą pozycję stanowią tu koszty zapewnienia kapitału ludzkiego, tj. *Wynagrodzenia, Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia* oraz część kosztów *Usług obcych* tj. kontrakty medyczne. Łączna ich wartość w 2023 roku wyniosła 68 914 tys. zł, tj. 77% kosztów działalności operacyjnej i była wyższa niż koszty działalności operacyjnej ogółem w roku poprzednim. Nominalnie wzrost tej grupy kosztów osiągnął wartość 15 750 tys. zł, tj. prawie 30%, liczba etatów natomiast pozostaje praktycznie bez zmian.

Pozostałe kategorie kosztów, które znacząco wpłynęły na wynik finansowy 2023 roku to: *koszty finansowe* – wzrost o ponad 530 tys. zł w porównaniu do roku ubiegłego, oraz *amortyzacja* – wzrost o 527 tys. zł, ze względu na zakończone inwestycje.

Analiza zobowiązań i należności

Zobowiązania	2022 rok	2023 rok	Dynamika 2023/2022
Zobowiązania długoterminowe	6 184 924,04	5 282 290,13	85,41%
• Kredyty i pożyczki	5 968 037,00	4 944 481,40	82,85%
• Inne zobowiązania	216 887,04	337 808,73	155,75%
Zobowiązania krótkoterminowe	25 231 342,60	24 904 948,39	98,71%
• Kredyty i pożyczki	930 963,00	1 062 555,60	114,14%
• Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	4 927 281,94	3 949 956,16	80,17%
• Zobowiązania publicznoprawne	12 417 391,24	11 856 020,11	95,48%
• Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 808 515,18	3 402 081,96	121,13%
• Pozostałe	2 801 610,39	3 238 903,42	115,61%
• Fundusze specjalne	1 345 580,85	1 395 431,14	103,70%

Zobowiązania bilansowe na dzień 31.12.2023 roku wynoszą **30 187 238,52 zł**, w porównaniu do stanu na koniec 2022 roku ich wartość zmniejszyła się o 1 229 028,12 zł, tj. o 3,91%.

Zobowiązania długoterminowe stanowi kredyt restrukturyzacyjny oraz rozłożone na raty zobowiązanie wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W ciągu ostatniego roku ich stan zmniejszył się o 900 tys. zł z tytułu ich spłaty, zgodnie z ustalonym harmonogramem.

W zakresie *zobowiązań krótkoterminowych* również nastąpił ich spadek, przy czym dla niektórych tytułów stan zobowiązań jest wyższy (np. *zobowiązania z tytułu wynagrodzeń*, które są wyższe ze względu na wzrost wartości wypłacanych co miesiąc wynagrodzeń), dla innych niższy (*zobowiązania z tytułu dostaw i usług* są niższe o prawie 1 mln zł).

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2023 roku wykazuje **zobowiązania wymagalne** w kwocie 1 483 084,20 zł, tj. niższe od stanu na koniec roku poprzedniego o 905 892,44 zł. Stanowią one ok. 5% zobowiązań bilansowych.

Należności	2022 rok	2023 rok	Dynamika 2023/2022
Należności krótkoterminowe	5 690 086,15	6 043 593,00	106,21%
• Należności z tytułu dostaw i usług	5 083 333,42	5 509 670,66	108,39%
• Pozostałe należności	606 752,73	533 922,34	88,00%

Należności bilansowe na dzień 31.12.2023 r. wynoszą **6 043 593,00 zł**. W porównaniu do stanu na koniec poprzedniego roku wartość należności zwiększyła się o 6,21%. Podstawową kategorię stanowią tu *należności krótkoterminowe* od pozostałych jednostek z tytułu dostaw i usług, które wzrosły o 8,39% tj. o 426 tys. zł, ze względu na zwiększenie wykonania świadczeń finansowanych przez NFZ.

Sprawozdanie Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2023 roku prezentuje **należności wymagalne** jednostki, które na dzień 31.12.2023 r. wyniosły **163 801,90 zł**, tj. o 13 597,74 zł więcej niż na koniec poprzedniego roku i stanowią 0,3% należności bilansowych.

Kategoria aktywów	2022 rok	2023 rok
Środki trwałe	30 811 629,25	36 889 820,42
<i>zmiana</i>		6 078 191,17
Zapasy	716 784,04	393 794,24
<i>zmiana</i>		(-)322 989,80
Środki pieniężne	5 451 876,35	5 026 939,60
<i>zmiana</i>		(-) 424 936,75
RAZEM	36 980 289,64	42 310 554,26
<i>zmiana</i>		5 330 264,62

W porównaniu do stanu na koniec 2022 roku **wartość wybranych (istotnych) aktywów jednostki zwiększyła się – o 5 330 264,62 zł, tj. o 12,60%**. Wynika to przede wszystkim z realizowanych zadań inwestycyjnych, których wysokość przekracza wartość odpisów amortyzacyjnych. Pozytywnie należy także ocenić optymalizację stanu zapasów w jednostce wobec problemów z płynnością finansową.

W roku 2023 zakończono projekty rozpoczęte w 2022 r. w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 (EFS) :

- „*Wzrost efektywności energetycznej budynków Szpitala Psychiatrycznego w Toszku*” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Zakres projektu obejmuje: modernizację energetyczną budynków „D”, „O”, i „M” na terenie szpitala, roboty rozbiórkowe i demontażowe sieci ciepłowniczej, wymiana stolarki okiennej. Na projekt otrzymaliśmy dofinansowanie z UE w wysokości 4 317 094,51 zł i na wkład własny z Województwa Śląskiego w wysokości 550 000,00zł. Całkowita wartość projektu wyniosła 5 468 209,60 zł.
- *Wzrost wykorzystania e- usług w obszarze zdrowia realizowanego w ramach środków unijnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.* Zakres projektu obejmuje zakup licencji, sprzętu informatycznego i wdrożenie. Na projekt otrzymaliśmy dofinansowanie z UE w wysokości 2 142 858,10 zł i na wkład własny z Województwa Śląskiego w wysokości 368 765,00 zł. Całkowita wartość projektu wyniosła 2 511 623,10 zł. Otrzymano również dotacje Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- Zakup kotła gazowego do podgrzewania ciepłej wody wraz z osprzętem dla Oddziału Psychiatrycznego Sądowego dla nieletnich o Wzmocnionym Zabezpieczeniu XVII w ramach zadań przeciwdziałaniu narkomani w wysokości 100 000,00 zł. Całkowity koszt zakupu 156 526,11 zł.
- zakup pralnicowirówki, 2 szt. suszarek bębnowych wysokoobrotowych, prasownicy walcowej (magla), defibrylatora wraz z wyposażeniem, kardiomonitora wraz z wyposażeniem, 65 szt. krzeseł konferencyjnych z pulpitem dla Oddziału Odwykowego Alkoholowego XIII i Oddziału Detoksykacji Alkoholowej XII w ramach zadań przeciwdziałania uzależnieniom w wysokości 260 000,00 zł. Całkowity koszt zakupu 305 741,61 zł.
- Zakup aparatury i sprzętu medycznego dla Oddziału Psychiatrycznego Sądowego dla nieletnich o wzmocnionym zabezpieczeniu XVII w ramach zadań przeciwdziałania narkomanii w wysokości 65 000,00 zł. Całkowity koszt zakupu wyniósł 77 261,18 zł.
- Zakup aparatury i sprzętu medycznego dla Oddziału Detoksykacji Alkoholowej XII Oddziału Odwykowego Alkoholowego XIII (defibrylatora, aparatu EKG wraz z wyposażeniem, ssaka medycznego) w ramach zadań przeciwdziałania uzależnieniom w wysokości 117 941,88 zł.. całkowity koszt zakupu 118 368,00 zł.

PROGNOZA SYTUACJI EKONOMICZNO – FINANSOWEJ NA KOLEJNE TRZY LATA OBROTOWE (2024, 2025, 2026) WRAZ Z OPISEM PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ

2.1. Opis przyjętych założeń makroekonomicznych i mikroekonomicznych z uwzględnieniem ich wpływu na projekcję dotyczącą sprawozdań finansowych w latach objętych prognozą

Do projekcji wyniku finansowego na kolejne trzy lata przyjęto:

- wartości wynikające z planu finansowego na 2024 rok,
- założenia i cele programu naprawczego jednostki
- wskaźniki makroekonomiczne, wynikające z **Wytocznych opublikowanych przez Ministra Finansów w maju 2024 roku do stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą szacowania skutków finansowych projektów ustaw:**

Lp.		2025 rok	2026 rok
1	Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja)	4,1%	3,3%
2	Dynamika realna wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej	2,9%	3,2%

W zakresie **przychodów jednostki** założono realizację kontraktu z NFZ w 2024 roku zgodnie z zawartymi umowami; prognozowana wartość przychodów z podstawowej działalności w 2024 roku **jest wyższa o ok. 5% w ujęciu rocznym** w porównaniu z kontraktem 2023 roku. Jego pełne wykonanie pozwoli na osiągnięcie przychodów **wyższych** niż w roku poprzednim. W kolejnych latach przyjęto dynamikę uwzględniającą rozwój świadczeń w zakresie CZP i ośrodka środowiskowej opieki psychologicznej oraz psychoterapii dla dzieci i młodzieży oraz waloryzację kontraktów i utrzymanie aktualnego zakresu świadczeń.

Koszty podstawowej działalności wzrosną w roku bieżącym o ok. 10% w porównaniu do roku poprzedniego, przy czym wzrost dotyczy **kosztów osobowych** ze względu na ustawowe regulacje płac pracowników (wzrost od 1 lipca br. o wskaźnik przyrostu przeciętnego wynagrodzenia). Nie planuje się wzrostu zatrudnienia. W kolejnych latach prognozy zakłada się wzrost proporcjonalnie do zakładanej przez Ministra Finansów inflacji.

W okresie prognozy nie przewidziano znaczących nakładów inwestycyjnych, ewentualne zadania będą dotyczyły utrzymania stanu technicznego użytkowanego majątku oraz zadań realizowanych z zewnętrznym dofinansowaniem, co nie będzie wpływało na wynik jednostki.

Prognoza uwzględnia realizację zadań objętych programem naprawczym.

2.2. Prognoza rachunku zysków i strat na lata 2024, 2025 i 2026

Wiersz	Wyszczególnienie	Dane za rok:		
		2024	2025	2026
A	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	86 922 000,00	98 000 000,00	100 000 000,00
	- od jednostek powiązanych	0,00		
I	Przychody netto ze sprzedaży produktów	86 800 000,00	97 878 000,00	99 878 000,00
	w tym przychody z NFZ	84 100 000,00	96 400 000,00	98 000 000,00
II	Zmiana stanu produktów (zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna)	120 000,00	120 000,00	120 000,00
III	Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki			
IV	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	2 000,00	2 000,00	2 000,00
B	Koszty działalności operacyjnej	97 868 200,00	99 000 000,00	101 000 000,00
I	Amortyzacja	1 600 000,00	1 500 000,00	1 400 000,00
II	Zużycie materiałów i energii	16 000 000,00	17 000 000,00	17 103 000,00
III	Usługi obce	6 300 000,00	5 900 000,00	5 900 000,00
IV	Podatki i opłaty	1 260 000,00	1 288 000,00	1 280 000,00
V	Wynagrodzenia	61 400 000,00	62 000 000,00	64 000 000,00
VI	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	11 200 000,00	11 200 000,00	11 200 000,00
VII	Pozostałe koszty rodzajowe	106 000,00	110 000,00	115 000,00
VIII	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 200,00	2 000,00	2 000,00
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)	-10 946 200,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00
D	Pozostałe przychody operacyjne	2 260 000,00	3 000 000,00	3 060 000,00
I	Zysk z tytułu rozchodu niefinan. aktywów trwałych			
II	Dotacje			
III	Darowizny	60 000,00	60 000,00	60 000,00
IV	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych			
V	Inne przychody operacyjne	2 200 000,00	2 940 000,00	3 000 000,00
E	Pozostałe koszty operacyjne	59 500,00	500 000,00	500 000,00
I	Strata z tytułu rozchodu niefinan. aktywów trwałych			
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych			
III	Inne koszty operacyjne	59 500,00	500 000,00	500 000,00
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D - E)	-8 686 795,00	1 500 000,00	1 560 000,00
G	Przychody finansowe	25 000,00	100 000,00	50 000,00
I	Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:		0,00	
	a) od jednostek powiązanych, w tym:	0,00	0,00	
	- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	
	b) od jednostek pozostałych, w tym:	0,00	0,00	
	- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	

II	Odsetki, w tym:	25 000,00	100 000,00	50 000,00
	- od jednostek powiązanych			0,00
III	Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:			0,00
	- od jednostek powiązanych			0,00
IV	Aktualizacja wartości aktywów finansowych			0,00
V	Inne			0,00
H	Koszty finansowe	750 000,00	600 000,00	500 000,00
I	Odsetki, w tym:	750 000,00	600 000,00	500 000,00
	- dla jednostek powiązanych		0,00	0,00
II	Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:		0,00	0,00
	- od jednostek powiązanych		0,00	0,00
III	Aktualizacja wartości aktywów finansowych		0,00	0,00
IV	Inne			
I	Zysk (strata) brutto (F + G - H)	- 9 411 795,00	1 000 000,00	1 110 000,00
J	Podatek dochodowy			
K	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)			0,00
L	Zysk (strata) netto (I - J - K)	- 9 411 795,00	1 000 000,00	1 110 000,00

Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00	0,00	a)	kredyty i pożyczki	3 500 000,00	2 000 000,00	750 000,00
Należności od pozostałych jednostek	4 850 000,00	4 950 000,00	5 150 000,00	5 150 000,00	III	Zobowiązania krótkoterminowe	23 500 000,00	21 000 000,00	17 770 000,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	4 200 000,00	4 300 000,00	4 500 000,00	4 500 000,00	1	Wobec jednostek powiązanych			
- do 12 miesięcy	4 200 000,00	4 300 000,00	4 500 000,00	4 500 000,00	2	Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale			
- powyżej 12 miesięcy					3	Wobec pozostałych jednostek	22 400 000,00	19 900 000,00	16 670 000,000
inne	650 000,00	650 000,00	650 000,00	650 000,00	a)	kredyty i pożyczki	1 200 000,00	1 100 000,00	1 100 000,00
Inwestycje krótkoterminowe	3 500 000,00	4 438 564,00	4 938 299,00	4 938 299,00	b)	z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności	11 000 000,00	9 400 000,00	6 170 000,00
Krótkoterminowe aktywa finansowe	3 500 000,00	4 000 000,00	4 938 299,00	4 938 299,00		- do 12 miesięcy	11 000 000,00	9 400 000,00	6 170 000,00
środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	3 500 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00		- powyżej 12 miesięcy			
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	3 500 000,00	4 000 000,00	4 200 000,00	4 200 000,00	c)	z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	3 500 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
- inne środki pieniężne	0,00	0,00	0,00	0,00	d)	z tytułu wynagrodzeń	3 600 000,00	3 600 000,00	3 600 000,00
- inne aktywa pieniężne	0,00	0,00	0,00	0,00	e)	inne	3 100 000,00	3 100 000,00	3 100 000,00
Inne inwestycje krótkoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	4	Fundusze specjalne	1 100 000,00	1 100 000,00	1 100 000,00
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	75 000,00	75 000,00	75 000,00	75 000,00	IV	Rozliczenia międzyokresowe	19 810 317,39	21 370 317,39	23 850 317,39
					2	Inne rozliczenia międzyokresowe	19 810 317,39	21 370 317,39	23 850 317,39
AKTYWA razem (suma poz. A i B)	46 375 000,00	45 435 000,00	44 435 000,00	44 435 000,00		PASYWA razem (suma poz. A i B)	46 375 000,00	45 435 000,00	44 435 000,00

2.3.1. Prognoza nie przewiduje wystąpienia zobowiązań wymagalnych

2.4. Prognoza wartości wskaźników ekonomiczno - finansowych wraz z podsumowaniem wyników prognozy wskaźnikowej projekcji sytuacji ekonomiczno – finansowej na lata 2024, 2025, 2026

TABELA PODSUMOWUJĄCA WYNIKI OCENY SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ									
Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika				Ocena			
		2024	2025	2026	2024	2025	2026		
1. Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności netto (%)	-10,56%	0,99 %	1,08%	0	3	3		
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-12,18%	0,99 %	0,97%	0	3	3		
	3) wskaźnik zyskowności aktywów (%)	-19,53%	2,18%	2,47 %	0	4	4		
					0	10	10		
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	0,36	0,39	0,53	0	0	0		
	2) wskaźnik szybkiej płynności	0,35	0,37	0,51	0	0	8		
				2. Razem:	0	0	8		
3. Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (w dniach)	20 dni	16 dni	16 dni	3	3	3		
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	31dni	28 dni	71 dni	7	7	4		
				3. Razem:	10	10	7		
4. Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	67,92%	60,53 %	51,81%	3	3	8		
	2) wskaźnik wypłacalności	-6,38	-8,01	-9,45	0	0	0		
				4. Razem:	3	3	8		
Łączna wartość punktów					13	23	33		

2.5. Podsumowanie prognozy

Założenie zysku w kolejnych latach prognozy wpłynie na poprawę wskaźników zyskowności i podniesie jednocześnie łączną wartość oceny punktowej. Poprawa rentowności przełoży się także na płynność jednostki, która stopniowo będzie ulegać poprawie.

Wskaźniki efektywności przedstawione w prognozie utrzymują się na podobnym poziomie. Okres wpływu należności i regulacji zobowiązań jest podobny.

Wskaźniki zadłużenia w prognozie na najbliższe 3 lata z roku na rok są niższe, jakkolwiek w przypadku zadłużenia kapitałów utrzymywanie się jego wartości ujemnej będzie nadal skutkowało zerową punktacją.

3. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZDARZENIACH MAJĄCYCH WPLYW NA SYTUACJĘ EKONOMICZNO – FINANSOWĄ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ

1) pandemia SARS-CoV-2

W 2020 roku wskutek pandemii nastąpił znaczący spadek przychodów szpitala wynikający z niewykonania kontraktu z NFZ (przychody ze sprzedaży niższe o 9,6% w porównaniu do roku poprzedniego) przy jednoczesnym zwiększeniu kosztów jego funkcjonowania (o ponad 4%), w związku z koniecznością zapewnienia działania jednostki w warunkach podwyższonego reżimu sanitarnego i dłuższych hospitalizacji pacjentów zakażonych. Tąpnięcie finansowe skutkowało nie tylko wygenerowaniem straty na poziomie 6,7 mln zł (wynik o 3 mln zł gorszy niż w 2019 roku), lecz także istotnym zwiększeniem stanu zobowiązań, koniecznym było zaciągnięcie kredytu w rachunku bieżącym dla utrzymania minimalnej wypłacalności. W złożonym za ten rok raporcie w ocenie wartości wskaźników ekonomiczno-finansowych szpital uzyskał wynik na poziomie jedynie 13 punktów (spadek z 29 punktów w 2019 roku) i taka ocena pozostała w kolejnych latach.

2) inflacja

Wzrost cen towarów i usług w ciągu ostatnich 3 lat szczególnie uwidocznił się w 2022 roku, doskonale obrazuje go dynamika poszczególnych grup kosztów. Ze względu na dużą liczbę budynków objętych zarządem szpitala najbardziej dotkliwe były tu podwyżki cen energii elektrycznej i ciepłej (gaz), niektóre stawki jednostkowe wzrosły o ponad 40%.

3) wzrost wynagrodzeń wynikający z regulacji ustawy o minimalnym wynagrodzeniu zasadniczym pracowników podmiotów

Regulacje ustawowe w obszarze kształtowania wynagrodzeń pracowników podmiotów leczniczych diametralnie ograniczają decyzyjność kierownika jednostki co do możliwości elastycznego kształtowania kosztów, lecz także – ze względu na fakt, iż wynagrodzenia i związane z nimi świadczenia na rzecz pracowników (składki ZUS, ZFŚS) największą pozycję kosztów działalności operacyjnej – w największym stopniu determinują wynik finansowy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat na sytuację finansową szpitala wpłynęły istotnie wszystkie skutki tych regulacji, tj.:

- zmiana sposobu kwalifikowania pracowników do grup zawodowych (w zakresie posiadanych i wymaganych kwalifikacji zawodowych)
- zmiana wartości współczynników dla poszczególnych grup zawodowych (dla przeważającej liczby tych grup było to jej zwiększenie)

- zmiana sposobu finansowania przez płatnika (NFZ) skutków ustawowego wzrostu wynagrodzeń (rezygnacji z wypłacanych dotychczas odrębnie kwot dedykowanych pracownikom na rzecz waloryzacji stawki jednostkowej w umowie na realizację świadczeń).

Nominalnie koszty pracy zwiększyły się o 64% w porównaniu 2020 roku do prognozy z planu finansowego na 2023 rok, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby etatów o 17, tj. o 3,4% (w tym 8 to etaty rezydenckie, finansowane z dotacji Ministerstwa Zdrowia). Średnie wynagrodzenie zasadnicze wzrosło o 54%, a średnie wynagrodzenie brutto o 50% (dane za IV kwartał 2021 do danych za II kwartał 2023), co nie uwzględnia skutków kolejnej waloryzacji stawek od 1 lipca br.

4) uwarunkowania systemowe

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Zdrowia szpital jest zobowiązany zapewnić funkcjonowanie oddziału sądowego odwykowego w strukturach jednostki na 30 łóżek. Obłożenie tego oddziału kształtuje się na poziomie niespełna 30%, tymczasem konieczne jest utrzymanie zatrudnienia personelu medycznego dla wszystkich łóżek wpisanych w rejestrze wojewody; finansowanie odbywa się jednak wyłącznie w przypadku wykorzystania łóżka, tj. za rzeczywiście zrealizowane leczenie. Co istotne sam szpital nie ma żadnego wpływu na to, jak zostaną wykorzystane łóżka. W okresie I półrocza było tu hospitalizowanych zaledwie 16 pacjentów, a strata oddziału za ten okres wyniosła (-) 440 tys. zł.

5) wycena świadczeń

Wycena świadczeń psychiatrycznych stacjonarnych pozostaje na poziomie niewystarczającym na pokrycie rzeczywistych kosztów funkcjonowania tych oddziałów, jej dynamika z roku na rok jest niższa od łącznych skutków inflacji i waloryzacji wynagrodzeń, a w przypadku największych umów szpitala stawka rozliczeniowa za punkt jest niższa niż w innych województwach. Waloryzacja dokonana w 2023 roku po pierwszym półroczu uwzględnia wyłącznie wzrost ustawowy wynagrodzeń (kwota bazowa do jego naliczenia - czyli przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw za ostatni kwartał roku poprzedzającego - wzrosła o 12,08%), tymczasem inflacja w obszarze usług i nośników energii w lipcu 2023 roku wynosiła prawie 14% w ujęciu do lipca poprzedniego roku, natomiast skumulowana inflacja za I półrocze odpowiednio 16% dla usług i 18% dla nośników energii¹

Dla oddziału psychiatrycznego ogólnego (najwyższa pozycja przychodowa dla SP w Toszku) różnica między zakontraktowaną wartością punktu rozliczeniowego a aktualną stawką w woj. podlaskim wynosi 4,51 zł za punkt, tj. 77,12 zł na osobodniu (**20%**). Z kolei dla oddziału sądowego o wzmocnionym zabezpieczeniu ta różnica wynosi 3,75 zł za punkt, tj. 74,25 zł na osobodniu (**11,5%**).

6) niewystarczające finansowanie izby przyjęć

Izba przyjęć jest finansowana ryczałem przewidzianym dla szpitali psychiatrycznych, tymczasem rzeczywiste koszty jej funkcjonowania w jednostce są znacznie wyższe, w razie wątpliwości bowiem co do zasadności hospitalizacji pacjenta w oddziale psychiatrycznym w izbie odbywa się konsultacja medyczna i diagnostyka w kierunku schorzeń somatycznych. Jak wynika z doświadczenia jednostki, możliwość przeprowadzenia takiej diagnostyki znacząco obniża ryzyko odszkodowawcze w sytuacji, gdy pacjent wymaga hospitalizacji z przyczyn innych niż psychiatryczne. W strukturze jednostki funkcjonuje oddział chorób wewnętrznych, który może przyjąć takiego pacjenta, jak również udzielać innych świadczeń internistycznych. Jego pacjenci

¹ Informacja sygnałna GUS z 14.08.2023 roku

przy przyjęciu również wymagają usługi w IP. Tymczasem wszystkie szpitale, które kontraktują oddział chorób wewnętrznych w ramach systemu Podstawowego Szpitalnego Zabezpieczenia (tzw. sieci szpitali) posiadają IP finansowaną ryczałtem w wysokości co najmniej dwukrotnie wyższej niż zakontraktowana przez SP w Toszku.

7) zarządzanie zasobem mieszkaniowym funkcjonującym w budynkach pozostających w użytkowaniu szpitala

Administrowanie zasobem mieszkaniowym przez jednostkę generuje ogromne koszty związane z zapewnieniem odpowiednich warunków technicznych (dostawa mediów: energii i wody, odbiór ścieków, ubezpieczenie i utrzymanie budynków itd.). Zarząd ten odbywa się w sposób ograniczony, ze względu bowiem na ograniczenia ustawowe dla spozów nie jest możliwe utworzenie funduszu remontowego. Nie pozwala to na zaplanowanie poważniejszych inwestycji niezbędnych dla utrzymania w dobrym stanie tych nieruchomości. Z drugiej strony zaś ograniczeniem jest powiązanie infrastrukturalne budynków mieszkalnych ze szpitalem, który zapewnia dostawy mediów - w przypadku wyodrębnienia wspólnoty mieszkaniowej szpital nie będzie miał możliwości prawnej zapewnienia dostaw mediów zewnętrznemu podmiotowi, konieczne byłoby zatem zapewnienie „zewnętrznego” pozaszpitalnego przyłącza.

8) niedostateczne finansowanie oddziału psychiatrycznego sądowego dla nieletnich

Prowadzony w SP w Toszku oddział to jedna z dwóch takich placówek w kraju, zatem jej znaczenie w realizacji zadań państwa w tym zakresie jest kluczowe. O ile zapewnienie odpowiednich warunków realizacji świadczeń nie stanowi problemu, o tyle problematyczne pozostają kwestie socjalne i edukacyjne, w szczególności nieuregulowana pozostaje kwestia zapewnienia realizacji obowiązku szkolnego przez nieletnich pacjentów oddziału psychiatrycznego sądowego; jak dotąd wszystkie koszty związane z przygotowaniem tych warunków, jak i wyposażeniem sal lekcyjnych i pacjentów w niezbędne materiały są ponoszone przez szpital, jedyne zewnętrzne zasoby dotyczą zapewnienia kadry dydaktycznej. Wydatki niezbędne na ten cel wynoszą ponad 100 tys. zł rocznie, nie licząc kosztów zapewnienia mediów.

9) koszty obsługi zadłużenia

Utrzymywanie się wysokiego poziomu zobowiązań wymagalnych oraz wykorzystywanie zewnętrznego finansowania do utrzymania wypłacalności jednostki powoduje, że jednostka jest zmuszona ponosić koszty finansowe z tym związane. Szczególnie w minionym roku uległy one zwiększeniu ze względu na wysokie oprocentowanie kapitału. Natomiast w okresie I półrocza 2023 roku wyniosły one już 545 tys. zł.

Podsumowanie i założenia programu naprawczego

Analizując ww. przyczyny trudnej sytuacji finansowej jednostki należy stwierdzić, iż pozostają one poza decyzyjnością kierownika jednostki i w głównej mierze wynikają z uwarunkowań zewnętrznych. Realizacja działań naprawczych ukierunkowanych na wyeliminowanie tych czynników jest zatem znacząco ograniczona. W wybranych i opisanych działaniach naprawczych określono realny wpływ jednostki na możliwość ich realizacji.

Przedstawione w programie działania naprawcze obejmują następujące obszary działalności:

Obszar I – świadczenia w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień

Ze względu na priorytetowy charakter tego zakresu świadczeń działania w tym obszarze są ukierunkowane na maksymalne wykorzystanie potencjału zasobów - kadrowego i lokalowego oraz wieloletniego doświadczenia jednostki w prowadzeniu tego typu świadczeń. Obejmują one zarówno

zwiększenie liczby wykonywanych świadczeń, skutkujące zwiększenie dostępności dla pacjentów i skróceniem kolejek, jak i rozszerzenie zakresów o inne świadczenia – ambulatoryjne i stacjonarne. Działania te będą nie tylko skutkować poprawą sytuacji finansowej szpitala, lecz także wpisują się w potrzeby zdrowotne i plany strategiczne w obszarze zdrowia publicznego.

- (I.1.) utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego
- (I.2.) zwiększenie liczby łóżek w oddziale V w zakresie psychiatrycznym sądowym o wzmocnionym zabezpieczeniu

Obszar II – pozostałe świadczenia w zakresie leczenia szpitalnego i opieki ambulatoryjnej (poza opieką psychiatryczną)

Świadczenia w zakresie leczenia szpitalnego w oddziale chorób wewnętrznych stanowią niezbędne uzupełnienie stacjonarnego leczenia psychiatrycznego. Ponadto dostępność całodobowa internisty pozwala na włączenie go w razie potrzeby w proces diagnostyczny przyjmowanego pacjenta i szybkie postawienie diagnozy wymagającej hospitalizacji we właściwej placówce. Potencjał tego zakresu powinien zostać właściwie wykorzystany, stąd też zasadnym jest rozszerzenie świadczeń o inne powiązane zakresy, umożliwiające efektywne rozliczenie kontraktu z NFZ i wykorzystanie bazy łóżkowej. Zaplanowane działania:

- (II.1.) uzyskanie zwiększonego finansowania dla Izby Przyjęć

Obszar III – działalność niemedyyczna, pomocnicza i administracja

Obok podstawowej działalności – działalności leczniczej, dla właściwego funkcjonowania jednostki koniecznym jest zapewnienie sprawności organizacyjnej oraz niezbędnego zaplecza. Działania naprawcze będą więc dążyły do usprawnienia obszarów innych niż związane bezpośrednio z leczeniem pacjenta, a są niezbędne dla zakontraktowania świadczeń stacjonarnych. Będą także obejmować sprzedaż w zakresie działalności niemedyycznej i usługi wewnętrzne. Działania w obszarze zarządzania koncentrują się na optymalizacji procesów, obniżeniu kosztów, poprawie płynności finansowej. Proponowane działania:

- (III.1.) wyodrębnienie organizacyjne budynków mieszkalnych poprzez odłączenie ich i uniezależnienie od infrastruktury szpitala (sieci wodnokanalizacyjnej, ciepłej i energetycznej) - *działanie to ma charakter organizacyjny i nie będzie bezpośrednio skutkowało poprawą sytuacji w okresie 2023-2025.*
- (III.2.) utworzenie szkoły (zespołu szkół) lub filii na terenie oddziału psychiatrii sądowej dla nieletnich
- (III.3.) zmniejszenie kosztów zaopatrzenia w gaz i energię elektryczną poprzez przystąpienie do grupy zakupowej i realizację inwestycji w obszarze poprawy efektywności energetycznej

DYREKTOR
SP ZOZ Szpital Psychiatryczny

w Łazku
Erwin Janysek